

VI Krajowa Wystawa Czerwonego Bydła Polskiego Szczyrzyc, 26–27.05.2012

W dniach 26–27 maja 2012 r. w Szczyrzycu odbyła się kolejna Wystawa, zorganizowana przez Krajowy Związek Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego, zrzeszający hodowców i rolników z terenu całej Polski, utrzymujących bydło rasy polskiej czerwonej (pc). Związek reprezentuje interesy hodowców, będąc pełnoprawnym członkiem Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie.

Odbywająca się Wystawa jest okazją do pokazania dorobku hodowlanego, przeprowadzenia dyskusji i wymiany myśli oraz nakreślenia planów i sposobów postępowania na przyszłość. Na Wystawie hodowcy mieli możliwość przedstawienia swoich zwierząt, które są doskonałe przy użyciu buhajów czerwonych z różnych krajów Europy – **w ramach programu doskonalenia rasy** oraz po raz pierwszy prezentowaną w szerokim zakresie, wydzieloną populację zwierząt rasy polskiej czerwonej, objętą **programem ochrony zasobów genetycznych**.

W wystawie uczestniczyło 45 hodowców, prezentujących 18 jałówek i 61 krów, doskonalonych w dwóch programach. Podział ten był zgodny z intencjami hodowców oraz ułatwił pracę Komisji oceniającej, w składzie: inż. Mirosław Anaczkowski (przewodniczący), mgr inż. Grażyna Jędrysiak-Lipietta (z PFHBiPM) oraz Wiesław Iwulski (znany hodowca z Podhala). Opiekę weterynaryjną nad zwierzętami sprawował lekarz weterynarii, Andrzej Skupień z Gabinetu weterynaryjnego w Jodłowniku.

Ocena prezentowanych zwierząt uwzględniała różnicę między obydwoma populacjami, doskonalonymi zgodnie z dwoma programami. Była przeprowadzona pod namiotem, rozłożonym na dużej łące u stóp znacznego wzniesienia, gdzie na pastwisku przebywało stado około 100 sztuk krów, w tym 89 krów rasy pc. W trosce o dobrostan zwierząt stanowiska przeznaczone dla nich na placu wystawowym były również

zadaszone. Plac Wystawy zapełnił się w tym roku wyjątkowo pięknymi zwierzętami, bardzo dobrze przygotowanymi do prezentacji podczas oceny. Po zewnętrznych stronach placu wystawowego usadowiły się liczne stoiska: Kół Gospodyń Wiejskich z wszelkimi rodzajami regionalnych przysmaków w formie stałej i płynnej, których można było skosztować, a także licznie prezentujących się różnych firm, spółek i spółdzielni, związanych z produkcją rolną i przetwórstwem, m.in. Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Limanowej oraz hodowcy A. Sukty z Poręby, produkującego sery, a także instytucji świadczących różne usługi dla gospodarstw rolnych. Znaczące były stoiska firm prezentujących różnego rodzaju sprzęt i maszyny rolnicze. Nie zapomniano również o dzieciach, dla których przygotowano ujeżdżalnie, zabawy w wodzie i jazdę konną.

Wokół ringu dla oceny zwierząt gromadziła się liczna publiczność rolnicza oraz ci wszyscy, którzy przyszli, aby popatrzeć na piękne zwierzęta i pokazać swoim dzieciom, że mleko jest od krowy a nie z „Biedronki”.

Wyniki oceny zwierząt w poszczególnych kategoriach wiekowych, produkcyjnych i hodowlanych wykazały ich dobre przygotowanie do prezentacji, zarówno pod względem ich starannej pielęgnacji, jak też przyuczenia do prezentacji na ringu. Wszystkie zwierzęta uzyskały pierwsze nagrody, najładniejsze spośród nich czempionaty i wiceczempionaty, a dwie krowy najbardziej odpowiadające swoim wzorcom rasowym – superczempionaty.

W kategorii jałowic w wieku 12 do 16 miesięcy czempionem została jałowka *Milka* z obory Mateusza Stasika z Mochnaczki Wyżnej, a wiceczempionem jałowka *Cynia I* z obory Henryka Kulpy ze Słopnic. W kategorii jałowic w wieku 17 do 21 miesięcy czempionem została jałowka *Tola* z obory Bogusława Gały

z Bańskiej Niznej, a wiceczempionem jałówka **Monika** z obory Grzegorza Stalmacha ze Zbydniowa. W grupie zwierząt objętych Programem doskonalenia rasy wśród krów pierwiastek czempionat otrzymała krowa **Malwa** z obory Stefana Lacha z Jodłownika, a wiceczempionat krowa **Simona** z obory Tadeusza Szymusiaka z Załucznego. W grupie krów w II i III laktacji w tym programie czempionem została krowa **Berta** z obory Jana Solarczyka z Wróblówki, a wiceczempionem krowa **Brzoza** z obory Edwarda Solarczyka z Czarnego Dunajca. Z populacji krów z programu ochrony zasobów genetycznych czempionatem w grupie krów pierwiastek nagrodzono krowę **Sarę** z obory Jadwigi i Jana Litwinów z Czarnej Góry, a wiceczempionatem krowę **Watę** z obory Henryka Ćwiklika z Łużnej. W grupie krów w II i III laktacji, objętych programem ochrony zasobów genetycznych czempionem została krowa **Wiśnia** z obory Mirosława Staniszewskiego z Zawadki a wiceczempionem krowa **Mirabelka** z obory Adama Kordeczki z Wilkowiska. Krowy w IV i V laktacji oceniano razem w obu programach – czempionat otrzymała krowa **Bika** z obory Jana Solarczyka z Wróblówki a wiceczempionat krowa **Lalka** z obory Krzysztofa Bartoszka z Maruszyny. W grupie krów w VI i dalszych laktacjach czempionem została krowa **Wera** z obory Ewy i Wojciecha Łukaszów z Krempachów, a wiceczempionem krowa **Wojta 26** z obory Pawła Piechówki z Jodłownika.

Superczempionem z VI Krajowej Wystawy Bydła Czerwonego Polskiego w Szczyrzycu w „programie doskonalenia rasy” została krowa **Bika** PL005123574377 o numerze katalogowym 93 hodowli Jana Solarczyka z Wróblówki, o wydajności maksymalnej za 305 dni: 6122 kg mleka, 3,53% tłuszczu i 3,43% białka.

Superczempionem VI Krajowej Wystawy Bydła Czerwonego Polskiego w Szczyrzycu w „programie ochrony zasobów genetycznych” została krowa **Jodła** PL005126851499 o numerze katalogowym 85 z hodowli Wojciecha Gala z Mochnaczki Wyżnej, o wydajności maksymalnej za 305 dni: 4207 kg mleka, 4,44% tłuszczu i 3,65% białka.

Po zakończonej ocenie zwierząt w godzinach południowych zorganizowano **Panel dyskusyjny** pt. „Krowa czerwona polska dziś i jutro”.

We wstępie do dyskusji przedstawiono kilka interesujących informacji o tej rasie. Stan pogłowia szacuje się obecnie na około 20 tys. krów, z czego w 2011 r. kontrolą mleczności objęte były 2664 krowy (w obu programach) o średniej wydajności rocznej 3703 kg mleka, 4,24% tłuszczu i 3,29% białka. Z tej populacji 2425 krów (91%) znajduje się w programie ochrony zasobów genetycznych, który jest realizowany w 286 gospodarstwach, znajdujących się w 14 województwach. W województwie małopolskim w 218 gospodarstwach jest 1716 krów (71%), w podlaskim 226 krów (9%) oraz w warmińsko-mazurskim 173 krowy (7%), w pozostałych 11 województwach znajduje się 13% krów (Majewska, 2012).

Aby zrozumieć wielorakość zagadnień związanych z tą rasą, szczególnie z populacją z ochrony zasobów genetycznych, wskazane jest zapoznanie się z opracowaniem pt. „Powrót do przeszłości” mgr Piotra Kowola, selekcjonera z Federacji – wybitnego znawcy zagadnień związanych z bydłem rasy polskiej czerwonej, zamieszczonym w czasopiśmie *Chów i Hodowla Bydła*, nr 1/2012.

W panelu dyskusyjnym przedstawiono dwa referaty: dr inż. Anny Majewskiej pt. „Bydło polskie czerwone – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość” oraz zespołu profesorów – Tadeusza Szulca, Jana Szarka i Józefa Bulli pt. „Tajemnice mleka”. Referaty zostały opublikowane w wydawnictwie MODR w Karniowicach.

Dyskusji, którą prowadził w sposób ciekawy pan mgr Wojciech Rasiński z Przedstawicielstwa Federacji w Krakowie, przysłuchiwało się około 70 osób – rolników, hodowców, pracowników różnych służb rolnych Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkiego oraz wójtowie Gminy Jodłownik i sąsiednich gmin, a także pracownicy Federacji, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W dyskusji zabierało głos 14 osób, które wykazały bardzo dużą troskę o przyszłość tej rasy, szczególnie populacji, która jest objęta programem ochrony zasobów genetycznych, uwzględniając czynniki hodowlane oraz ekonomiczne. Dopełnieniem tej dyskusji mogą być rozważania zawarte w artykule pt. „Rachunek za ratunek”, opracowanym po spotkaniu w gospodarstwie państwa Janiny i Tadeusza Stochów z Załucznego z redaktorem naczelnym

czasopisma *Chów i Hodowla Bydła*, mgr E. Lewandowski (*Chów i Hodowla Bydła*, nr 1/2012). Dyskusja, którą skrętnie notował prof. J. Trela oraz przedstawione w referatach tezy będą przedmiotem najbliższego zebrania Zarządu Związku, gdzie winny być opracowane odpowiednie wnioski do dyskusji: z hodowcami, z Instytutem Zootechniki PIB w Balicach, Federacją i Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi nt. przyszłości rasy polskiej czerwonej.

Wieczorem (po obrzędzie zwierząt) rozpoczęto „biesiadę” przy dobrym jedzeniu, piwie (i nie tylko) oraz muzyce, bawiąc się do późnej nocy.

W drugim dniu Wystawy, w niedzielę po uroczystej Mszy Świętej, odprowadzonej w Klasztorze Ojców Cystersów w intencji hodowców i rolników oraz pracowników firm związanych z obsługą rolnictwa z Limanowej, odbyło się otwarcie Wystawy przez mgr. Pawła Stawarza, wójta Gminy Jodłownik. Po miłym i serdecznym powitaniu hodowców, zaproszonych gości, sponsorów i licznie zgromadzonej publiczności pan P. Stawarz stwierdził, że tegoroczna Wystawa Czerwonego Bydła Polskiego w Szczyrzycu ma charakter wyjątkowy, gdyż 9 maja br. obradowała Rada ds. Produktów Tradycyjnych pod przewodnictwem wicemarszałka Wojciecha Kozaka i po przedstawieniu przez gospodynię w strojach regionalnych do degustacji mleka od krów rasy pc członkowie Rady jednogłośnie opowiedzieli się w głosowaniu za pozytywną oceną wniosku złożonego przez Krajowy Związek Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego – o uznanie „**mleka pochodzącego od krów polskich czerwonych za produkt regionalny**”. Wniosek został wysłany do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i oczekuje na wpis na listę produktów regionalnych.

Otwierając Wystawę, P. Stawarz życzył wszystkim uczestnikom dalszych sukcesów w hodowli bydła oraz pomyślności w realizacji zamierzonych planów i samych dobrych chwil w życiu osobistym i rodzinnym.

Uroczystości wystawowe w drugim dniu prowadzili: inż. Leszek Leśniak z MODR, Oddział Limanowa, mgr Wojciech Rasiński i mgr Piotr Kowol. Kulminacyjnym punktem drugiego dnia Wystawy było wręczanie hodowcom pucharów, medali i dyplomów za uzyskane lokaty zwierząt podczas oceny. Wręczania dokonywali

uczestniczący w Wystawie przedstawiciele różnych urzędów i instytucji związanych z rolnictwem, m.in. wicemarszałek woj. małopolskiego Wojciech Kozak, wicewojewoda Andrzej Haręślak, mgr Paweł Stawarz, wicedyrektor IZ PIB prof. Eugeniusz Herbut, prezydent Federacji Leszek Hądzlik oraz wójtowie sąsiednich gmin. W godzinach południowych odbył się konkurs wiedzy rolniczej nt. hodowli bydła, zorganizowany przez MODR w Karniowicach. Nagrody rzeczowe, bardzo przydatne w gospodarstwie, ufundowała Małopolska Izba Rolnicza. Był również konkurs wiedzy rolniczej dla dzieci rolników-hodowców w wieku 10–16 lat, w którym również były bardzo cenne nagrody, ufundowane przez MODR w Karniowicach oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Krakowie.

Z kolei, odbył się pokaz zwierząt dla licznie zgromadzonej publiczności, który prowadzili: inż. Paweł Ruchała, mgr Piotr Kowol i mgr Wojciech Rasiński. Po pokazie głównym odbył się pokaz młodych hodowców, którego organizacją zajęli się Federacja oraz MCB w Krasnem, w którym dzieci w wieku od 3 do 10 lat w pięknych strojach ludowych prezentowały na ringu świetnie przygotowane do pokazu młode cieliczki ze swoich gospodarstw – za co nagrodzono ich gromkimi brawami, a liczni sponsorzy ufundowali stosowne nagrody.

Na zakończenie Wystawy odbyło się losowanie loterii, z której dochód przeznaczony był na cele charytatywne, a fantami do wygrania były: byczek ok. 100 kg m.c., 2 rowery i wiele nagród rzeczowych. Wszystkie nagrody zostały wylosowane przez uczestników Wystawy.

Obecną Wystawę zorganizował Zarząd Krajowego Związku Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego z siedzibą w Jodłowniku, przy czynnym udziale wielu rolników hodowców. W organizacji Wystawy współuczestniczyli: Urzędy Marszałkowski i Wojewódzki, Urząd Gminy Jodłownik, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie oraz jej Przedstawicielstwo i Biuro terenowe w Krakowie, a znaczące wydatki zostały pokryte z Funduszu Promocji Mleka, za co dziękujemy panu Krzysztofowi Banachowi z Federacji.

Patronat nad Wystawą sprawował dr inż. Marek Sawicki, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Znacząco w organizację i finansowanie

kosztów Wystawy włączyli się liczni sponsorzy, prezentujący swoje usługi i maszyny rolnicze na placu wystawowym, za co im serdecznie dziękujemy, a także przedstawiciele różnych organizacji związanych z hodowlą, produkcją rolniczą, sadownictwem i przemysłem rolno-spożywczym. Komisarzem Wystawy był prof. Jan Szarek z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, a Komitetowi Organizacyjnemu przewodził prof. Jan Trela z Instytutu Zootechniki PIB w Balicach.

Pragniemy złożyć serdeczne podziękowanie za znaczący wkład organizacyjny i finansowy panu mgr. Pawłowi Stawarzowi, wójtowi Gminy Jodłownik oraz Urzędowi Marszałkowskiemu i Wojewódzkiemu, jak również innym, nie wymienionym organizacjom i sponsorom.

Szczególne podziękowanie składamy na ręce Pana Prezydenta Federacji Leszka Hądzlika za czynny udział dużej grupy pracowników, bez pomocy których Wystawa by się nie odbyła.

Oddzielne podziękowania należą się wszystkim hodowcom – uczestnikom Wystawy za włożony trud i pracę nad wyhodowaniem i przedstawieniem swoich zwierząt na ringu, a Komisji oceniającej za ocenę wszystkich zwierząt i wybór najlepszych.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego i rolników składamy serdeczne podziękowanie Panu Waławowi Drożdżowi – prezesowi Krajowego Związku Hodowców Czerwonego Bydła Polskiego oraz członkom Zarządu Związku za trud włożony w przygotowanie, organizację i czuwanie nad sprawnym przebiegiem Wystawy.

Życzymy wszystkim hodowcom, uczestnikom i sponsorom dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności w tym roku oraz dalszych sukcesów w życiu zawodowym i osobistym.

Do miłego zobaczenia w 2013 roku!

Jan Trela, Waław Drożdż

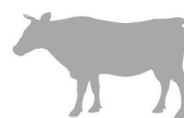
**Sfinansowano
z Funduszu
Promocji Mleka**

Otwarcie Wystawy przez mgr P. Stawarza, wójta gminy Jodłownik (fot. J. Nowak)

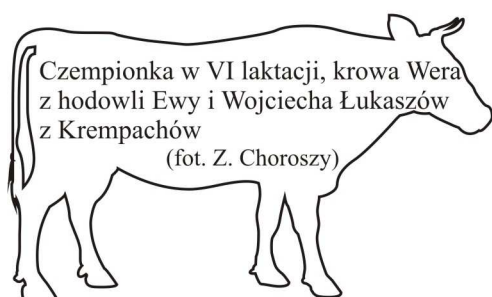

Rozpoczęła się ocena zwierząt (fot. J. Nowak)

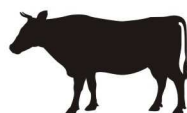
Czempionka w kategorii krów pierwiastek z programu ochrony zasobów genetycznych, krowa Sara z obory Jadwigi i Jana Litwinów z Czarnej Góry (fot. Z. Choroszy)

Czempionka w VI laktacji, krowa Wera z hodowli Ewy i Wojciecha Łukaszów z Krempharów (fot. Z. Choroszy)

Superczempionka wśród krów z programu doskonalenia rasy, krowa Bika z obory Jana Solarczyka z Wróblówki (fot. Z. Choroszy)

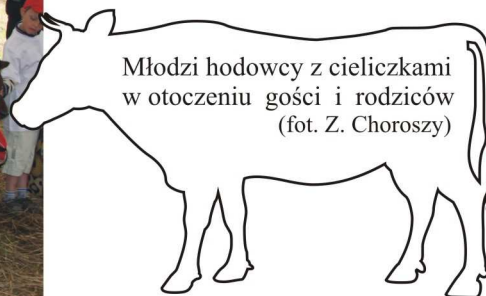

Superczempionka wśród krów z programu ochrony zasobów genetycznych, krowa Jodła z obory Wojciecha Gala z Mochanczki Wyżnej (fot. J. Nowak)

Konkurs wiedzy rolniczej
(fot. Z. Choroszy)

Młodzi hodowcy z cielieczkami
w otoczeniu gości i rodziców
(fot. Z. Choroszy)

Krowy lubią muzykę górską
(fot. Z. Choroszy)

Hodowcy i organizatorzy Wystawy
(fot. K. Paleczny)

Podsumowanie Wystawy przez prof. Jana Trele, Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego (fot. Z. Choroszy)

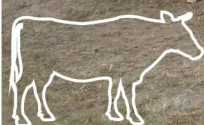
Wręczenie nagród hodowcom (fot. K. Paleczny)

Wyróżnieni hodowcy (fot. K. Paleczny)

Prezes Związku, Wacław Drożdż zadowolony z zakończonej Wystawy (fot. Z. Choroszy)

Do zobaczenia w 2013 roku!
(fot. Z. Choroszy)